

MIRA SHUVAL

ur. 1914; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, okupacja niemiecka

Początek okupacji niemieckiej w Lublinie

Ja przecież tylko byłam cztery miesiące z Niemcami, nie więcej. To tylko był, to był początek. Fakt, że ja nie wyobraziłam sobie, że ten stan będzie długi. Jak ja wyjechałam moja matka płakała. Mnie się wydaje, [że się bała], że my nie zobaczymy więcej. To ja się śmiałam. Mówię: „Co ty mówisz? Jak długo ta wojna będzie? Tydzień czy to”. Tydzień, o tydzień był. To jeszcze nie. Już złapali ludzi do roboty, moją siostrę i wiele innych kobiet. Ja miałam taki wypadek z tym Niemcem, co opowiedziałam tamtym razem. Były, były różne... ten Szimy Grajer... różne takie wypadki. Z porównaniem co było później, to można powiedzieć, że to były drobne wypadki. Tak że ja tam długo nie byłam z Niemcami. Ale ta historia co ja nie opowiedziałam, że ta Żydówka była kochanką tego oficera polskiego, a jak wybuchła wojna i ludzie stali już na placu, żeby ich wyprowadzić i ona, ta jego kochanka z tym chłopcem, który był jego synem, stali razem tam, i on ich zabrał, on przyszedł i zabrał ich i urządzili, tak że zostali przy życiu. To byli Polacy, że robili, współpracowali z Niemcami i działali tak jak Niemcy i byli tacy, że ratowali Żydów. Niedużo ich było, ale było.

Opowiedziałam, że ten Szimy Grajer wziął tę Gelibter, i co było jak ta rodzina, która była, że Żydówka, wyszła za Polaka i jak jej dzieci przynosiły to jedzenie [do getta]... co Niemcy zrobili im, to był, opowiedziałam już, to był początek. Stosunkowo jeszcze nie było tak źle, bo nie wiedzieli co będzie. Łapali, przyszli z towarówką, złapali trzydzieści, czterdzieści osób zawieźli ich tam, gdzieś wyczyścić, pracować, zrobić ciężkie roboty.

Data i miejsce nagrania	2006-12-29, Bahan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Ładziak
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"